

ת"פ 12494/11/15 - מדינת ישראל נגד ח'אלד שאויש

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 12494-11-15 מדינת ישראל נ' שאויש

בפני כבוד השופט דניאל פיש

מאשימה
מדינת ישראל באמצעות ב"כ עו"ד מפרקליטות מחוז חיפה -
פלילי

נגד
נאשם
ח'אלד שאויש ע"י ב"כ עו"ד עסאם טנוס

נוכחים:

ב"כ המאשימה - עו"ד בני פסקל

ב"כ הנאשם - עו"ד עסאם טנוס

הנאשם בעצמו

גזר דין

1. הנאשם הודה במסגרת כתב אישום מתוקן בשלושה אישומים של שוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין. על פי האישום הראשון, ביום 18.10.15 הלך הנאשם ברחוב בלפור בחיפה, שם צעדה קשישה ילידת 1932. הוא התקרב אליה ותלש בכוח מצווארה שרשרת זהב שנקרעה, היא נסתה למנוע זאת ממנו, הוא נמלט מהמקום ומכר את השרשרת באמצעות אחר תמורת 400 ₪. על פי האישום השני, ביום 19.10.15 בשעה 19:00 הגיע הנאשם לשביל המחבר בין רחוב בלפור לרחוב יונה באיזור שכונת הדר, באותה עת צעדה בשביל אישה ילידת 1967, הוא ניגש אליה מאחור, תפס בצווארה ומשך בכוח שרשרת זהב שהיתה תלויה על צווארה. המתלוננת תפסה את השרשרת כדי למנוע את לקיחתה וצעקה והנאשם תלש אותה ממנה בכוח וגרם לה לחבלות על צווארה ונמלט מהמקום. את השרשרת הוא מכר באמצעות אחר תמורת 300 ₪. על פי האישום השלישי, ביום 23.10.15 בשעה 16:00 ברחוב הציונות בחיפה שדד הנאשם שרשרת זהב מצווארו של קטין יליד 2001, כאשר הוא תפס בחולצתו ותלש את השרשרת בכוח מצווארו. אביו של הקטין שהגיע למקום נטל בכוח את השרשרת בחזרה והנאשם נמלט.

2. הנאשם הודה עוד ביום 18.1.16 והורשע. באותו מועד הוריתי לשירות המבחן לערוך תסקיר. בדיון המשך מפברואר 2016 נשלח הנאשם לבדיקת התאמה לגמילה וביום 29.2.16 ניתנה הוראה על עריכת תסקיר משלים. ביום 4.4.16 התקיים דיון בהעדר הפרקליטות בעקבות עיצומים ובהעדר התייצבות מטעם המדינה בוטלה החלטה קודמת מיום 28.3.16 לפיה אין הנאשם בשל להליך טיפולי וזאת על יסוד מסמכים וממצאים שהוצגו על ידי הסניגור והמשך הדיון נדחה ל- 3 חודשים כאשר הנאשם שוחרר להליך גמילה בקהילת "אל-פיתאם". בהמשך, ניתנו מספר תסקירים ובסופו של דבר נשמעו טיעונים לעונש ביום 10.10.16.

טיעוני המדינה לעונש

3. צוין שלחובת הנאשם הרשעה קודמת מספטמבר 2016 הקשור לעבירות פליליות על רקע צריכת סמים בגינה הוטל עליו מאסר חב הפעלה בן 4 חודשים.
4. באשר לחומרת העבירה נטען שהפסיקה קבעה באופן מפורש שיש להטיל תקופת מאסר משמעותית בגין מעשה שוד על מנת להגן על החברה (ת"פ (ת"א) 40247/00 מדינת ישראל נ' בן משה גרפי (17.1.2001)) וכי העונש המירבי של 14 שנות מאסר צריך להיות נקודת המוצא ממנה יקבע העונש המתאים. באשר לחומרת עבירות הרכוש וביחוד עבירת השוד, אוזכר ת"פ (נצ') 31720-06-11 מדינת ישראל נ' מוחמד בסול (19.7.2011) ולגבי הממצא שעבירות השוד הפכו לנפוצות ולמכת מדינה אוזכר ע"פ 5299/92 אבנר הררי נ' מדינת ישראל (מ"ט(3), 485). נטען שבמקרה דנן הנאשם פגע באוכלוסיה מוחלשת - קשישה וקטין וכי בית המשפט התייחס בחומרה לעבירות כלפי אוכלוסיה זו (ע"פ 87888/08 מוסטפא זיאד נ' מדינת ישראל (7.4.2011); ע"פ 1261/15 מדינת ישראל נ' יוסף דלאל (3.9.2015)).
5. נטען שמעשיו של הנאשם מעידים על תכנון, צייד של קרבנות שענדו שרשרות על צווארם, ויוחסה חומרה מיוחדת לכך שהעבירות בוצעו בטבורה של עיר ובשעות היום. נטען שמדובר בהתנהגות ברוטאלית ואכזרית. נטען עוד שהנאשם בחר שלא להיטיב דרכו לאחר הרשעתו הקודמת ועל כן מתבקש שהמאסר המותנה יופעל במלואו במצטבר לכל עונש אחר.
6. באשר למתחם הענישה ההולם נטען שנפגעו הערכים החברתיים של הגנה על הקניין והרכוש של הפרט ותחושת הבטחון האישי. נטען כי מתחם העונש ההולם נמצא בין 3 עד 5 שנות מאסר בפועל ביחס לכל אחת מן העבירות בנפרד. נטען שעונשו של הנאשם צריך להקבע ברף הגבוה המצטבר של מתחם העונש ההולם. הוספו טענות באשר לגזירת עונש בגין מספר עבירות ונטען שבנסיבות העניין כאשר הנאשם הוא האשם היחידי וכי חלקו היחסי בביצוע העבירות מוחלט והוא בעל עבר פלילי, מוצדקת ענישה משמעותית מאחורי סורג ובריח ונטען שיש לקבוע את העונש בצד הגבוה של המתחם ההולם.
7. ביחס לתסקירי שירות המבחן ושאלת שיקומו של הנאשם, הוזכר שבתסקיר ביניים מיום 27.3.16 צוין שהנאשם אינו משתף פעולה בצורה מספקת ובשנת 2014 כאשר הגיע לקהילה טיפולית הוא עזב לאחר מספר ימים. הוזכר שבתסקיר משלים מיום 31.3.16 נקבעה רמת סיכון להישנות עבירות גבוהה ביותר. המדינה לא השלימה עם ההמלצה הסופית בתסקיר האחרון של שירות המבחן של הארכת המאסר המותנה והטלת צו מבחן וזאת כיוון שעל פי הפסיקה נקבע כי השיקול השיקומי אינו אלא שיקול אחד מני רבים (רע"פ 5176/03 סוריאנו נ' מדינת ישראל (12.6.2003); רע"פ 7572/12 הזייל נ' מדינת ישראל (23.10.2012)). נטען שבמקרה דנן על האינטרס השיקומי האינדיבידואלי של הנאשם לסגת בפני שיקולים אחרים ובהם עקרונות הגמול וההרתעה.
8. נטען שבמקרים דומים נגזרו עונשי מאסר משמעותיים: ת"פ (נצ') 31720-06-11 מדינת ישראל נ' מוחמד בסול

(19.7.2011) - באותו מקרה חטף נאשם מידי מתלוננת מכשיר טלפון וניסה להמלט מהמשטרה. הוטלו עליו 27 חודשי מאסר בפועל והופעל מאסר מותנה בן 5 חודשים במצטבר.

בת"פ (חי') 6992-11-08 מדינת ישראל נ' טראוב (18.6.2009) נגזרו 4 שנות מאסר בפועל על נאשם שהורשע בשוד בשל משיכת תיק של אשה צעירה שהלכה ברחוב והופעל גם מאסר מותנה בן 6 חודשים במצטבר. בית המשפט העליון שינה את התוצאה רק בכך שנקבע שעונש המאסר המותנה יופעל בחופף (ע"פ 7614/09 טראוב נ' מדינת ישראל (13.5.2010).

בת"פ (ת"א 4054/09) (5.11.2009) מדינת ישראל נ' דניס שץ - קבע בית המשפט שיש לקבוע רמת ענישה מינימלית של 4 שנות מאסר בגין כל אירוע שוד של אדם המתהלך ברחוב והושת עונש של 6 שנות מאסר באותו מקרה.

9. בסיכום ביקשה המדינה להטיל עונש מאסר משמעותי של מספר שנות מאסר, מאסר על תנאי, קנס כבד ופיצויים לטובת המתלוננים.

טיעוני הסניגור לעונש

10. ב"כ הנאשם הסכים שאין מחלוקת שמדובר במעשים חמורים (אף כי טען שמדובר ברמה בינונית מבחינת חומרתם הספציפית) וזאת מפאת זהותם של הקורבנות. הסניגור חלק על טענת המדינה שהנאשם ביצע את המעשים מתוך תפיסה שיכול לעשות בגופו של אחר כרצונו וטען שהמדינה לא ייחסה חשיבות מספקת לעובדה שמדובר במעשים שבוצעו על רקע התמכרות לסמים. נטען שמדובר באדם שנמצא במצב של התמכרות קשה לסם מסוכן, הרואין והצורך בהספקת הסם המריץ אותו לבצע את העבירות.

11. הסניגור טען שבמקרה זה יש לעדיף את הפן השיקומי על פני הפן העונשי ויתר על כן, טען ששיקום הנאשם יהא לטובת החברה וכך יענה על האינטרס הציבורי. נטען שבמקרה דנן הליך הטיפול החל עוד משלב המעצר ונמשך מאז. נטען שבמהלך החודשים שחלפו חלה תפנית חיובית במצבו של הנאשם וההמלצות שניתנו בתסקירים. נטען עוד שהתסקירים המוקדמים ניתנו על בסיס מידע חסר דבר שתוקן בהמשך והוביל להמלצה חיובית לנקוט בהמשך הליך טיפולי.

12. הסניגור פרט עוד בקשר לנסיבותיו האישיות של הנאשם, כי משפחתו אינה במקור מישראל והוא ובני משפחתו חוו קשיי הסתגלות משמעותיים והיו מנודים על רקע זה תקופה ארוכה. כך קרה שהנאשם חבר לגורמים שליליים כאשר אלה היו היחידים שהיו מוכנים לקבלו בזמנו. הסניגור צידד באימוץ המלצות שירות המבחן וטען שאם הנאשם לא יצליח לעמוד בהזדמנות שניתנת לו, ניתן תמיד לחזור ולהענישו היות שימצא בתקופת מבחן ארוכה.

13. הסניגור איזכר פסיקה כדלקמן: בע"פ 779/15 פלוני נ' מדינת ישראל (12.4.2015) - ביחס לנאשם שהורשע בעבירת שוד באיומי סכין ונגזרו עליו 18 חודשי מאסר בפועל, החליט בית המשפט העליון לקבל את הערעור ולהעמיד את המאסר בפועל על 6 חודשים לריצוי בעבודות שירות כאשר הודגש שיקום מוצלח המצדיק סטיה

ממתחם הענישה.

14. בת"פ (חי') 10455-06-14 מדינת ישראל נ' אלמנך (12.1.2015) בגין עבירת שוד קבע בית המשפט מתחם ענישה שבין 6 עד 20 חודשי מאסר בפועל אך בעקבות סיכויי שיקום החליט להטיל צו פיקוח משך 24 חודשים בתוספת 10 חודשי מאסר מותנה.

15. בת"פ 44790-02-15 מדינת ישראל נ' אזולאי (20.3.2016) הורשע נאשם על פי הודאתו בשתי עבירות של שוד בנסיבות מחמירות וקשירת קשר. נקבע מתחם ענישה בין 18 חודשי מאסר בפועל עד 48 חודשי מאסר בפועל ואולם נקבע כי במקרה דנן השתלב הנאשם שהיה צעיר על גבול הקטניות בהליך טיפולי מוצלח ועל רקע זה נגזרה עליו תקופת מאסר של 6 חודשים לריצוי בעבודות שירות בלבד.

תסקירי שירות המבחן

16. ביום 10.12.15 ניתן תסקיר מעצר שתאר את קורותיו של הנאשם : שהוא בן 25, חי עם בת זוגו וטרם מעצרו התגורר בדירה שכורה בחיפה. הוא השני מתוך 8 ילדים במשפחת המוצא. הוא גדל בתחושה של בידוד חברתי ונשר מהלימודים לאחר 9 שנות לימוד בעקבות מצב כלכלי ירוד בביתו. החל משנות נעוריו החל לצרוך סמים וסיגל לעצמו אורח חיים התמכרותי והחל להסתבך בפלילים. בשנת 2014 הופנה לאשפוזית בטייבה אולם נשר מספר ימים לפני סיום התכנית ונמצא בקשר עם גורמי הרווחה בפרעם סביב התמכרותו. אורח חייו ההתמכרותי פגע בתפקודו התעסוקתי לאורך השנים והוא עבד בעיקר בעבודות כפיים מזדמנות והתקשה לשמור על רצף תעסוקתי. צוין עברו הפלילי ובין היתר הרשעה משנת 2012 בגין עבירות רכוש, סמים והפרת הוראה חוקית ועומדים ותלויים נגדו 6 תיקים משנת 2014-2015 בגין עבירות רכוש, סמים והפרת הוראה חוקית. במסגרת המעצר הוא עבר גמילה פיזית. באותו שלב העריך שירות המבחן שלנאשם רצון כן לעבור טיפול להתמכרותו וצוין שבתקופה שקדמה למעצרו הוא פנה לגורם טיפולי והחל בתהליכים שונים אך בסופו של דבר העריך שירות המבחן שטרם בשלה העת להשתלבות בקהילה טיפולית ולא ניתנה המלצה לשחרורו ממעצר.

17. ביום 27.3.16 ניתן תסקיר ביניים לאחר מתן ההחלטה לבחון אפשרות של שילוב הנאשם בקהילת "אל-פיתאם". שירות המבחן התלבט כאשר נקבע שקיימת אצל הנאשם מוטיבציה כנה להשתלב בטיפול ונראה שתקופת המעצר תרמה לכך שעבר גמילה פיזית. מאידך, צוין שהנאשם לא שיתף פעולה עם גורמי שב"ס בנוגע להליך טיפולי ומאט בהגעה למפגשים קבוצתיים. כך באותו מועד התקשה שירות המבחן לבוא בהמלצה חיובית לשילובו בטיפול.

18. ביום 31.3.16 ניתן תסקיר נוסף. דווח כי קיימים פערים בין דיווחיו של חאלד לבין הדיווחים שהועברו לשירות המבחן ע"י גורמים מהשב"ס. גם בתסקיר זה שירות המבחן הגיע למסקנה שלא קיימים אצל הנאשם הכוחות הפנימיים הדרושים להליך טיפולי אינטנסיבי במסגרת הקהילה ועל כן לא הומלץ על חלופות ענישה או שיקום.

19. ביום 27.6.16 ניתן תסקיר נוסף שתאר את התקדמות הטיפול ב"אל פיתאם". תואר שמאז שנקלט בקהילה ביום 4.4.16 הוא משתף פעולה עם הצוות במתווה הטיפולית ונוצר רושם שקיים פוטנציאל שיקומי. על סמך הדיווחים

מצוות הקהילה ביקש שירות המבחן לדחות את הדין לגזירת העונש בשלושה חודשים נוספים.

20. נמסר תסקיר משלים אחרון ביום 5.10.16. הדיווחים מגורמי הטיפול באל פיתאם המשיכו להיות חיוביים כאשר דווח שהנאשם השתתף בטיפול באופן אקטיבי והפיק ממנו תועלת. תוארה פעילותו ותפקודו במסגרת הקהילה והתקדמותו המוצלחת בשלבי הטיפול כאשר הודגש כי מתבצע שיקום הלכה למעשה וקיים פוטנציאל טוב בעתיד להמשך שיקומו. בהתחשב בכך המליץ שירות המבחן על הארכת המאסר המותנה והטלת צו מבחן למשך 18 חודשים לפי סעיף 82 לחוק העונשין כאשר בתקופת המבחן ישלים הנאשם את שלבי הטיפול בקהילה.

דין

21. אין להכחיש כי מדובר בעבירות חמורות, ברף הבינוני הגבוה, וזאת מכיוון שבמקרה אחד נשדדה קשישה ובמקרה אחר - קטין. הערכים החברתיים שנפגעו הם השמירה על רכוש הפרט ובטחון הפרט בעת המצאותו באיזור ציבורי. דרך הפעולה של הנאשם היתה דומה בכל האישומים, דבר המעיד על תכנון מוקדם כאשר בכל המקרים נשדדו שרשראות זהב שהקרבות ענדו על צווארם ונמכרו לאחר מכן על מנת לממן את צריכת הסמים של הנאשם.

22. המתחם העולה בהתאם למדיניות הענישה שהובאה לעיל נמצא בין 18 חודשי מאסר בפועל עד 38 חודשי מאסר בפועל בגין כל אחד מן האישומים שהיו כאמור אירועים נפרדים. ואולם, במקרה זה, עלה מתוך התסקירים שהנאשם עומד בתנאים שנקבעו בסעיף 40 לחוק העונשין: "כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם". מזה מספר חודשים עובר הנאשם הליך שיקומי מוצלח כאשר יש לצין שהנאשם עשה צעדים ראשוניים לקראתו עוד טרם מעצרו. עוד התברר כי העדר ההמלצה בחלק מתסקירי הביניים נבע מהעדר מסירת מידע נכון ועדכני מהשב"ס לשירות המבחן (כאשר הסניגור דאג להביא את הממצאים הנכונים בפני בית המשפט).

23. התסקיר המשלים האחרון שניתן ביום 5.10.16 מצביע על התקדמות משמעותית בשלבי השיקום המחולק לשלושה שלבים ואמור להמשך כ-12 חודשים: "כאמור בתסקירינו האחרון, עם קבלתו למסגרת חאלד החל בשלב א' של התכנית הטיפולית... חאלד סיים שלב זה ועלה לשלב ב' שהינו השלב המרכזי של התכנית הטיפולית... והחל להתחבר להשלכות השימוש בסמים... חאלד תפקד בצורה משביעת רצון. עולה רושם כי חאלד מנסה להעזר בהליך הטיפולי בו נמצא ומגלה מוטיבציה גבוהה לשינוי ולטיפול... אנו מעריכים כי התהליך הטיפולי בו חאלד משולב מאפשר לו עבודה עצמית מעמיקה ונראה כי מגלה מוטיבציה ורצון פנימי לערוך שינוי באורחות חייו, משקם עצמו משתדל להפיק מההליך הטיפול כפי שמצופה ממנו, דבר אשר להערכתנו מפחית את הסיכון במצב להישנות עבירות דומות בעתיד".

24. במצב זה, ולאור הדיווח החיובי מאוד בתסקיר האחרון, יש מקום במקרה דנן להעדיף שיקולי שיקום על פני שיקולי ענישה. נכון הוא ששיקולי שיקום מהווים שיקול אחד מני רבים ואולם ברור לכל כי שיקום מוצלח של נאשם המכור

לסמים מהווה גם הוא אינטרס ציבורי כך תצא החברה נשכרת משיקומו של הנאשם.

25. אשר על כן, הנני מטיל על הנאשם עונשים כדלקמן:

- א. ניתן בזה צו מבחן למשך 18 חודשים לפי סעיף 82 לחוק העונשין כאשר בתקופת המבחן ישלים הנאשם את שלבי הטיפול בקהילה.
- ב. המאסר המותנה שהוטל בת"פ 25693-01-12 של 4 חודשים יוארך ל-3 שנים נוספות ויופעל במידה והנאשם יעבור כל אחת מן העבירות בהן הורשע באותו הליך.
- ג. בנוסף יוטל מאסר מותנה של 9 חודשים למשך 3 שנים שיופעל במידה והנאשם יעבור עבירות אלימות או רכוש מסוג פשע.
- ד. אני מטיל על הנאשם קנס בסך של 2,500 ₪ לתשלום עד ליום 1.3.17.
- ה. אני מטיל על הנאשם לשלם פיצוי בסך 2,000 ₪ לכל אחד מן המתלוננים עד ליום 1.3.17.

זכות ערעור תוך 45 ימים.

ניתן היום, א' חשוון תשע"ז, 02 נובמבר 2016, בנוכחות הצדדים.

דניאל פיש , שופט